

KOVÁCS ELEONÓRA

SZÜRKE VOLT

a ház, a fal, az ablaküveg. Az első emelet erkélyének vasrácsa felé egy kiszáradt szőlőlugas csonkja kapaszkodott. A jelentéktelenségig kopott tömbházból hirtelen özönleni kezdtek a lakók. Egyforma ruhában, azonos arckifejezéssel töltötték meg a csöndes utcát. Kiszáradt testüket barna kabátba csavarták, káposztafejeiket kendőbe burkolták. Csontos ujjaik között a nagyszülőktől örökölt műbőr utazótáskát szorongatták. Páran közülük bal öklüket a szájukba tömték. Nem akarták kiáltással felhívni magukra a figyelmet, holott már önmagában feltűnő volt, ahogyan elhagyták az ártalmatlannak tűnő tömbházat.

Az épület melletti kávézó egyik ingerült vendége udvariatlanság miatt méltatlankodott, amikor az egyik távozó lakó véletlenül nekiütközött asztalának. Ekkor a hirtelen mozdulattól felborult egy kávéscsésze, és az értékes koffein kiömlött. Emiatt mérgelődött, viszont nem csodálkozott azon, miként lehetséges, hogy a lakók egyforma arccal távoznak, mintha ötvenen lennének ikertestvérek.

Miközben a járda szélén álltam, és a narancs ízű fagyaltgömböt eszegettem, eszembe jutott, hogy ezt a jelenetet egyszer már láttam egy másik városban. Akkor február utolsó keddje volt. Dühösen rohantam keresztül a város főterén. Egy rokkant férfi harmonikán játszott a hídfő mellett. Az emberek sorban álltak a kávéautomata előtt, a félbevágott koldus tovább gördítette magát, az utcagyerek vihogva elvágtatott, a türkizruhás nő megigazította parókáját. Az emberek, jelenlétiükkel megtöltötték a főter minden négyzetcentiméterét, a szabad padokat, néhányan a korláton keresztül még a folyó fölé is kihajoltak. Vadkacsákat etettek. A gyerekek vattacukor után nyafogtak, a diáklány szórólapokat osztogatott az embereknek, akik mindenütt ott voltak, s én sehol sem lehettem egyedül. A kedvenc parkom szerelmesektől zsongott, a másik bódult álmok színhelyévé változott, a katonai emlékmű tövében emberi lény szunyókált, a főter padjait pedig babakocsis anyukák foglalták el. Meg kellett volna értenem őket. Azért ültek a padokra, sétáltak a korzón, mert két napfénymentes téli hónap után ez volt az első fényárban úszó kedd. Február vége van, elolvadt a hó, az idő enyhe, s ebben a legtöbb ember részesülni akart. Egyedül én nem tehettem.

Azért, mert képtelen voltam leülni a közelükben. Úgy megtöltötték a központot, annyira nyüzögtek, mintha valójában patkányok lennének, és az utolsó kikötőben épp a hajó elhagyására kényszerültek volna.

A jelenet kapcsán felmerülő érzésre emlékeztem, amikor a kopott bérház aijtaján keresztül kiözönlő tömeggel szembesültem. Az ő arckifejezésük is olyan volt, mint a patkányoké. Barna kabátjuk kölcsönözte a bundájuk színét, a foguk, mintha megnőtt volna, és a szemük is megnagyobbodott. Már a beszédre is képtelenek voltak. Kétségbeesett patkányarccal, a szájukba tömött öklükkel épp az utolsó lakók hagyták el az otthonukat, amikor elhatároztam, hogy bemegyek az épületbe.

Nehezen lélegeztem be a bérház folyosójának nyirkos levegőjét. A falakon feliratok intettek a valahányadik emelettől való távolmaradásra. Ennek ellenére egynesen oda tartottam. Amikor kiléptem a liftből, rögtön rájöttem, hová kell mennem. Az ajtaja előtt zöld betűkkel állt a becsmérő felirat. Tudtam, ártatlanul vádolják, és azt hiszik, ő küldte el a lakókat, akik mindenáron bűnbakot akartak. Nyitva volt az ajtó. Semmi okot nem láttam a félelemre. Beléptem.

Gyere, már vártalak, hangzott a konyha felől, holott épp azt akartam mondani, hogy rám biztosan nem számított. Ekkor meghallottam a víz csobogását. A hátam mögött valaki vízzel töltötte fel a kádat. Elhúztam a függönyt, és az erkélyen megláttam őt. Mögötte a mélység. Te vagy az, mondtam nyugodtan. Azt hittem, már nem élsz. Szavaimra megdőbbsent. Ráncokkal telt arca mégis mosolyra húzódott. Éreztem, hogy valaki áll mögöttem. Engedd be a hűgomat, mondta reszelős hangon a banya. Elléptem az ajtóból, szabaddá tettem az utat. Ugye tudod, hogy nem folytathatod, és legközelebb legyőzlek, mondtam az erkélyen álló vendéglátómnak. Ekkor haladt el mellettem, lépett a fénybe a hűga. Amikor megláttam, nem tudtam megszólalni. Az arca. Te nem lehetsz, elástalak, nyöszörögtem. Ő diadalmasan felkacagott, tett egy lépést felém, mire eszeveszetten menekülni kezdtem, ki a lakásból, a folyosóról, le a tizenhárom emeleten, mert nem akartam liftben ragadni.

A város szélén álltam meg. Kifulladtam. Épp időben fékezett le mellettem az egyik autóbusz. Felszálltam, aztán a sofőrre néztem, s megszüntem levegőt venni. Így szólt hozzám: amikor a lakásomban szemtől-szembe álltunk, kétségbe vontam, hogy ma felszállsz erre a járatra. Lám, mégis itt vagy. Aszott koponyája csikorogva fordult a menetirány felé, csontkezeivel megnyomott egy gombot, és sziszegve bezárult mögöttem az ajtó.